

IV 61
Kopierad
Småtryck

Heders-Gubben

i

Lättjeby.

Nikolaistad, 1871. Tryckt och såljes hos S. W. Unggren.

Pris 10 penni.

Samlad: O. R. Ancker

1. Barn, Barnabarn! i dag församloms uti lunden
Ur åtta tio sju nu fyller jag.
Wälsignad warit mig den dagen och den stunden
Då Gud bewärdigat mig se Hans dag.
2. Jag sätter mig nu ned, som wanligt, wid trädroten,
Det salig far min fatt då jag wardt född.
Skyddsenglar mina här — Wån, arbetet och boten —
Jag waldt och utaf dem huldt blifwit stödd.
3. Jag denna Björk, så hög, från liten planta känner,
Minns hur jag wattenat den och ansatt har.
Hit kommer aldrig en mer af min barndoms wänner
De gått till ro, men jag har Eder qwar.
4. Jag lycklig war den stund till torfwa årfd jag föddes
Af stam, som bergning ej sökt af och an.
Min farfars far slå gård i wilba marken nöddes,
Den hans afkomma stöit man efter man.
5. Säll jag, som samma ås fick se från barn till gubbe,
Som trycker kappen i den sand, jag lekt,
I kära nejden här, der kring hwar sten, hwar stubbe,
Jag barndoms storna nött och lammnen smelt.
6. Frist jag erintar mig min ungdoms raske dagar
Wid strand, der mot mig gladt log morgonsol;
Jag minns hur ömsom der jag fiskar, seglar, jagar,
I dalen slog wårt hö förrn tuppen gol.
7. Minns till hur jag, som Karl, uti den hemsta skogen
Mång fura fällt, ja minns måhända bäst
Dett kärr, der kämpat jag med stubbar, der för plogen
Nyss yngsta sonson dref min yngsta häst.
8. Jag kastar ögat nöjdt och på den falla mossan,
Hwars dy knappt tranan höll att wada på,
Som dimmor bredde ut och öfwer nejden frossan;
Nu trifs för mannakraft der hö att slå.

9. Väl mig, jag dricka ej behöft i okänd bölja,
Ej biltog wandra, rof för småbarns sin;
Som trött till egen wif jag gick att mig få stölja;
Af sjelfgräfd källa drack jag krafterns win.
10. Mot Kyrö återwidd jag ej min täppa byter,
Mot Limingo min äng — nej långt ifrån.
För säd och boskap jag ej blygs, ej heller stryter;
Från Magasinet tog jag aldrig lån.
11. Jag tackfamt nöjts med det, som min Gud mig har gifwit,
Hwar kyrkogång jag såg mot Fädrens grift:
Min laga fasta har min salig Far mig skrifwit,
Hans slägt skall bo inom hans torfwors list.
12. Jag räddes ej för frost, ej stormen, krigstrumpeten,
För domarn, länsman ej hopkrympte jag;
Mitt wärn mot dem jag will Er säga: o, så weten,
Det war min Gud, som halp, då jag war swag.
13. Barkbröd sjelf åt jag då min teg war hårdt befrusen,
Sparde utsåde stridt för grannens wäl.
Nytt mod till tilltag nytt, ryck fram, men ej framfusen,
Det walspråk war mitt råd för nedstämbt själ.
14. Med werlden obekant och rädd för stadens buller,
Min blick mot himlars rymb så hoppesfullt såg;
Korpungen, tänkte jag, får och sin mage fuller,
Den har blott hals, jag fått förstånd och håg.
15. Tom mun, att mätta den, rygg naken att beklåda,
Två rasla armar Gud mig bertill gaf:
Der har jag gåtan löst, hwad wäg jag har betråda,
Om jag ej gräfwa will min egen graf.
16. Så grep jag till med mod i spaden, yxen, knifwen,
Grof diken, stubbar bröt, skar käril snyggt.
Jag snarkat tid ej bort, den text i mig låg skrifwen:
Dagdrifwarn riswer ned, hwad Fädren byggt.
17. Det kom mig icke wid, hwad andra tänkte, gjorde,
Men latman talte jag ej på min bänk;
När mig bör plöja, så, af grannar ej jag sporde,
Rätt tid i akt är winst och bertill skänf.

18. Min häst jag plågat ej fring byn på irrefärder,
Som halfherre en dag gick jag ej klädd:
Att ta en tår på tand, bertill jag war olårder,
Och fridsam sjelf, war jag för ingen rädd.
19. Fast orätt sjelf jag led, med skonsamhet jag swarat.
Processa om ett ägg, slikt — tänkte jag —
Är mista hönan med; och bar mig grannt förwarat,
Wid tinget jag ej stod sekund af dag.
20. Min skatt jag gerna gaf för Wärn, för Rätt och Ordet
Af bästa säd jag fick af logans karm:
På nyrågs bröd jag bjöd byns arma först till bordet,
Till Gud min lofsång war, som deras warm.
21. Då far af sorg dog bort, af krigets tand utstölad,
Fyra och tjugu år min lifs-frist war;
Sextio tre år till jag mångsids blifwit höflad,
Säg, smakte, led så mot som medgångs dar.
22. Dolf frostår i min tid mig gjorde hardt förmalad,
Af stålet i min själ dock tyngden bars.
Skuldränkt jag gården fick ej skuld blott är betalad,
Nå'n pung med mynt af klang har jag till spars.
23. Min ängs- min återwidd se dubblad mig förnöjer,
Än mer min afwel dock. Gud hafwe tack!
Tro mig den bebit rätt, som icke sig förtöjer;
Bön utan anlets swett är lyte, lack.
24. Att uppbyggd är min gård till afunds, mig ej ryser;
Ej tal der finnes ett, som lider läck;
Rum, boda, kysse hwart inelwor fulla byser;
Ej bör på backen gods stå uti träck. —
25. Förtryck jag lida fått, mig afund welat häna,
Som hästen utaf bröms blef jag förföljd;
Ty flödder folk blott trår så frossa, lättjas, låna;
Ho sådant bättra will, med spott blir höljd.
26. I werlden äro de glest sådda, som ha heder,
Tallösa de, som ej ha någon skam.
Till prof blott några drag på Oförsyntas seder:
Jag står bakom mitt ord, det är ej glam. —

27. Dag in, dag ut, år kring, att låna, låna, låna,
Hwad sjukling kläcka kan, hwad blinder gjort,
Det kan en hwar, ett barn, ja tiggarn sjelf förwåna:
Sånt låna slusligt folk dock immerfort.
28. Den ene lånat har rättfälla, klappträd, spada,
Den andre kuffsåte, brödnagg och grep,
Ja, synnerligt mer än — lösqwastar till att bada;
Den tredje hostång bads, ister och rep.
29. Den sjerde tröskar på, gif dit än slagor, brysta
Den femte slagtat har, men har ej salt,
Den sjetta brygga stall och redan börjat syfta,
Men bandlös bryggfån war och brister malt.
30. Sjuan will kappe få och Åttan will en lykta;
Nian ett betzman beds och Tjan spik;
Från Elfwan höfswel, såg, huggjern behagat flykta,
Tolfwan begår till låns swepning åt lik.
31. Så lånas här hwart år, i ny, i fullmån, neban,
Jag ynkar folket, som fått sådant ref;
Sjelfaktning, heder, id, de alla somnat sedan
Bränwin wardt kung och Kaffe drottning blef.
32. Will man tillbaka ha, till tack man måste springa,
Leta Förderfswat upp, hwad helt man gaf;
Ja wäl ock höra få skamlöshetsklockan klinga:
»Ni är en tillklippt man att idka kraf.»
33. Tjog, busfintal jag ej lösören will uppnämna,
Dem höra af jag får ej mer, än se.
För pliktförgåttnas rof skall huldt hus dock ej remna,
Men öfwer deras tak hänger ett We.
34. Jag bjöd sjelf ut till låns redskap af framstegs wärde.
I åkerbrukets stön, att höja det.
Jag räknat det för fröjd om mina grannar lärde
Sin sak i tidens konst sköta med wett.
35. Men om jag skrifkonst lärt, en Lånbof jag uppstungit,
Hwari hwart snast-lån styrks af lånarns namn;
På hwilkens skam och slit det werka bordt samt twungit
Skråplånarn slöjda mångt i egen famn.

36. Twå brunnar fins i byn i min uppwärt rätt goda,
Nu stå de i grönt skum i brist på ans.
Att ingen till min brunn skull gå, war att förmoda
Då watten närmare i rik mon fanns.
37. Min brunn jag enskilbt grof, raft fri grannars förening,
Nu kommer för hwar dag by, foja, dit;
Om jag till nästa år än leswer, är min mening
Uppgräfwä deras twå, utan tillit.
38. I rå-gårdsgårdar ock, der andra hafwa parter,
Jag splitter ny har lagt rätt mångens lott.
Byns utfallsbete med, allt för grannars wanarter,
Tre resor rensat jag. Hwad tack? Jo spott.
39. Min ögon tåras än allt för de oförrätter.
Som mig och bragder min' i fiske skett:
Wäld, illfund, öfwerdåd, wid sol-ljus som om nätter!
Gud blinder är de tro, men allt Han sett.
40. Om jag än flytt in i fyrfota wilddjurs iden,
Jag kunnat i mer lugn haft »dagligt bröd,
Dit troque grannar hör,» som Luther lärt i tiden;
Ty hellre wilddjurs flo, än menstors glöb!
41. Godheten wilda djur tackfamma, spaka gjorde,
Af godhet menska wrång blir mera wild.
Hur kommer detta till? Godhet besegra borde?
Nej, albrig — den, som will från Gud bli skild.
42. Guds helga ord of lärt, att ingom skyldig wara;
Att älstas inbördes, blir lifslång skuld:
Men nu görs swarttill hwitt: Gör skuld på skuld, men swara
Mot godhet alls ej med att bli genhuld.
43. Klång dig på hwar mans rygg, tag sjelf igen på ryggen,
Dumbom blef äsna född, han draga bör;
Ej räkna noga på, hur många utaf myggen
Du näsknäpper, blott dig ingen försör.
44. Fast här swart Beelzebub framwisar sina tänder,
Le de, som lysnat till hans illskna ord;
Till lättja, wanart wipps sig deras häg dock wänder,
Lifsom kompassens nål wänder till Nord.

45. Om drönaren blott wet: Den, den, han har den waran,
Der kostnadslöst jag får, utan besvär;
Straxt tar han sig en pris, se'n rider honom Maran,
Ej blygs han skammen mer, att gå för när.
46. Han kan i tio år uppå din slipsien wida,
Ej inom dem förmår han göra sig
En bråte, repa, aln, ja icke en knisslida,
Men hwar den Herrn går fram — ur wägen stig!
47. Wid lånebodan främst, wid uppbörds bord den sista,
Ej utan honom blef en marknad af.
Auktion af honom får sitt lif sin fröjdegnist,
Och djup lönnkrögarns suck blir wid hans graf.
48. Att pengar, borgen få, en sådan pjollra brukar:
»Min wän! som skyldig ej jag är förut,
»Jöns Träschauk gerna går i borgen och framdukur
»Jag är dertill god man, Jesper Slemtrut.
49. »Skull' säkerhet än mer påtarwas, si, så wilja
»Sigfrid Lögnell samt än Gradsus Arabat
»Gå oannante in — på det answaret's tilja:
»Subbar upphöjde högt öfwer allt gnat.
50. »Desa renhåriga, trygga, befasta männer,
»De gå ej på måfå i någon rist.
»Här gäller proprie, ty hwar menniska känner,
»Att ej jag är någon affjällad fist.
51. »Mitt hemman är i skid, mig bjuds twåtusen mera
»Än det har i inköp kostat min far;
»Men för skön jord, grof skog, godt fiske och med mera,
»På lifstid jag blir wid Rosengård qwar.
52. Si Rosengårds gårdsgård, huru trasig, hur bruten,
Wildgräs i åkern, som droppar i sky;
Se hwart dike igentäppt, hwar teg fyrbegjuten;
Tistlarne stratta, men kornaxen fly.
53. Märk, fring utmurken trappa hur stenfoten wränger,
Swinen uppböka sådd tege och äng;
Hör i kraslagna rutor hur wädret framtränger,
Tafdroppet faller — i husbondens säng.

54. Öfwer natten står hästen ofrånspänder plogen,
Matfar, rusdränkt, öfwer styft berinwid;
Men i kollern om morgon dock slink, redebogen
Störslå sitt öl — för sin åra och id.
55. Tänk att åkern blef halffädd, man trösta ej hunnit,
Ugnshwalfwet nedföll i rian, ty wärr!
Och potäterna fröso, ty rättorne funnit
På oråd af mullbänken göra ett karr.
56. Fast aflägsen är skogen, är wintern dock inne,
Ryggbrutna hästen står fogel i bur;
Och af rissor och stubbar ej finnes en pinne
För fotlösa pannans remnade mur.
57. Hellre brödlös, än rädlös, hörs husbonden säga:
»Skog för att skona, wedlidret huggs ned!
»Och min gröda i qwarstad får hökaren wäga,
»Ty på förmynderskap är jag platt wred.»
58. »Far! dina protokoll, sade mor, bort jag repa
»I tusende bitar, ja bränna opp;
»Mer påfligt dock wet jag: När du dör, skall jag swepa
»I inlagor idla din wärdiga kropp.»
59. Men bäst hon så pratar, hörer hon någon föra,
Tittar så ut — studsar — eldröd i hy;
Kopar: »Länsmannen kommer; Far, hwad skall du göra?»
Tyslåtna tunga! — — — i källaren fly.
60. »Fly till werldenes ända, du undflyr ej Lagen:
Ränker och wrånghet ha swager redutt;
Tänk, huru du slingar, kommer trottsig den dagen,
Då du står reblös, skamslat och kaputt.»
61. Ijogtals jag kände män, af mögne Fäder burne,
Som, hemmanet i wrak, från gods sitt gått.
Längs landswäg rantar gå i kläder rifne, skurne;
De usle allt förflört, fått hwad de fått.
62. Wid Babels elfwer förr, uti tärpilars skugga,
Tungt tänkte på Zion snärvt Israel:
Så tungt och den, som nöds wid andras spisel tugga,
Begråter och åtrar spilld arfwedel.

63. O, arma Fosterland! sorgklädas bör hwar suga,
Till klagorum öfwer ditt olycksstik:
Du födde iglar upp, som mårgen ur dig suga,
Och än förmörka till din framtids blick.
64. Svårt frigs- och hungersnöd här tusenden förödde,
Dock ej erbarmligt så vårt Fosterland
Af dessa härjats, som det för den eldsdryck blödde,
Den der förfätter kropp och själ i brand.
65. Den dreck, som gör till djur, som sansning all betager,
Som bårhus, fängelser ger nya hjon,
Hundratusen munnig uppå samhället gnager:
Hwart sjunker vårt folk, ack, we! från den bron?
66. Till löhet i själen, ja, slaffinne i hägen,
Feghet i wiljan och wanmakt i kropp;
Förlorar sin frihet och blir fastadt i trägen
Af påslugna örnar att slukas opp.
67. När elden kommit lös, när gård och bohag brinner,
Ho då owerkösam står, stenhjertad är:
Men Warulf den! frätas, förgiftas, menstor finner,
Och warstor ej, dem ej det minsta wår.
68. Wäl kan Guds höggra hand ännu allting förwandla,
Men underwerk alls ej Han dertill gör:
Han lemnar menniskan full frihet att få handla,
Till steg framåt Han blott håg, tanke rör.
69. En nykterhets Profet, basun och trumma sände
Gud fram i hwarje wår wald Landtbagsman!
Gud Öfwerhetens bud, för folkets räddning, wände
Att döda rusdrysks brygd, hwad dödsblås kan.
70. När källan till förderf en gång igentäppt blifwit
När återhållsamt folk har wurit opp;
Man samhällssticket straxt har bättre prägel gifwit,
Då wakna snart drift, kraft, utveckling, hopp.
71. Men som mäng Bønder gno än wråkligt, än som gaffar,
Och mindre nytta gjordt än som ett noll;
Så fordrar landets wäl, hwad jag till blygd framkastar,
Att jordbruk allt bör stå under kontroll.

72. Besinnes annan man i tjenst försumlig worden,
Ufsbankas utan prut han innan fort;
Så borde bonde hwar, som illa sköter jorden,
Dömmas från bonda-rätt och jordbruk bort.
73. Fast brödspris winnas kan af slit och tilltag pigga
Med penna, pensel, nål och slägga käck;
Dmsider måste dock all swett ur åkern tiggas
Om brödet själft genom en Bondes säck.
74. Hwar man, som jordbruk har, bör rättwist bonde kallas,
Han ware hwem han will, fast Fursten sjelf.
Jordskörseln måste dock bestämmas, om ej wallas,
Af den, som gungar yft uppå des elf.
75. Bonds lättja, wårdslöshet des fosterland bedrager,
Der mättas hwarje född kan blott af bröd;
Ty des afkastlighet slö oblare förtager
Och ställer för sitt land till hungersnöd.
76. Om jordlös man är lat familjen ensamt lider,
För bönders slättja led hwar samfunns lem:
De äro skulden, att oss tryckte hungerstider,
Att bröd ej fannas för slit i jordlöst hem.
77. Hwar menniska, som län i menflighetens kädja
Bör waka på sin sak, fylla sin post;
Med egna krafter ej till andras krafter wädja,
Förwårswa med sin slit sig, barn sin', kost.
78. Men öfwer watten, jord, är Bonden ensam herre;
Han ensam grufwan har till menstors mat;
Af honom aflas skall hwad såwål större, smärre,
Förnäm som fattig få på tallrick, fat.
79. Bonden är landets hägn, des legel och des degel,
Förwårswa, nära, blir hans stret och wärf:
Han wara kan sitt folks så rötägg, som des segel,
Des fulla förrådshus, des warg och jårf.
80. Hans kallelse uppnås blott uti tjenskapet,
Med bördan på sin rygg han målet når:
I friden genom swett, i friden uti gapet,
Han, särad sjelf, läker bäst landets får.

81. Men hwem kan sådant kall i köttets tröghet fylla,
Hwem hårda ut, om Gud ej Anden gaf?
Anden är håg och kraft: wi må of sjelfwa stylla
Om wi Guds andas dagg ej stärkas af.
82. Har Anden ljus och tro, drift, tålmod dig gifwit,
Till skörd på slutet god finns utsigt glad;
Men mödan wapnet är, hwarmed Gud förefriswit,
Du nalkas skall det mål, din bön framgaf.
83. Till berget skall du gå, ty berget dig ej nalkas,
Efsströmmar strida blott från berg gå opp;
Den som med önskan tom och dagligt uppstos skalkas,
På skam kommer full snart hans stemma hopp.
84. Försmådtligt ber den Gud om timlig, andlig föda,
Hvars bön will pruta bort Hans arbetslag;
Till tistel, törne snart förbyts hans wanslegs gröda
Och wrånga önskans lön blir swält och gnag.
85. Ho skulle Arbetet — werldenes grundwal — rata,
Det der wårt blot hwar dag bär på sin rygg?
Hwad den sig lättjesäll ur andras swett will mata?
En ohyra han är, — en dåre sygg.
86. Om dig, oaktadt bön och möda, miswärt möter,
Håll det ej för ett straff af omild Gud;
Hwad som förloradt går när rätt ditt kall du sköter,
Till framtidsskörden är godt förebud.
87. Skull' Herren medgång blott åt menniskan tillmäta
Hon gånglös blef likfom ur utan lod:
»Till slut hon djuren lif förstode endast äta,»
Uppfinning, konst, hwart wärf då sälla stod.
88. Men nödens tunga lod själs- kroppskraft framåt drifwer,
Risef af slöa barn gör wisa män:
Af strid till spänning ny upptänd kraft, tanke blifwer;
All nöd är of en wis, en signad wän.
89. Om aldrig öfwer of betryck, regn, mörker låge;
Om löpte kolswart natt of platt förbi;
Ej himlens stjernor så, ej heller fridens båge
Klart lyste, som ur moln dem skåde wi.

90. War därför nöjd med hwad din Herre Gud dig sänder,
Allmakt, rättfärdighet, dom hafwer Han:
Hwad dig en börda blef, till ljustigt of Han wänder,
Wänder ej Han, så bär den som en man.
91. Of hatar föga det, att Herrans wägar klandra,
Tafattare wi bli af plagoljud:
Hwem kunnat klanderfri inför Hans ögon wandra?
Nullsäcker wi, ensamt Han stoftfri Gud.
92. Ur Gud dig stor och kär, ditt kall då blir Hans tempel,
Deri till först du på Hans ära ser;
Men werkar dock med råd, med möda, bön, exempel
För ditt och menskers wäl allt mer och mer.
93. Du är som menniska höjd öfwer kreaturen,
Blif, himlens arfwing! ej ett wettlöst djur:
Guds bild inpräglad är hos dig i själs naturen,
I hjertat bygg åt den en fatatur!
94. Ur samwete, förnuft, såsom lifsqweder, wälla
Hwad deruti blef sådt att spira opp:
Gudsfruktan är Guds frö, wisshet hans äderkälla;
Der roten till all dygd, all frid, allt hopp.
95. Ditt samwete som wän dig söker att förwara:
Enfaldigt följ des röst och trogna råd.
Gör du deraf förakt, sig rosenklår den snara,
Som slutligt griper dig och dina båd.
96. När insöfdt ändligen dock samwetet uppväckes,
Besörtadt djerfs det ej tillbaka se,
Och ännu mycket mer den qwalda själn försträckes
För räffstens dag och hwad som då skall se.
97. För frommer man sig ej hans framtid mörk utmålar,
När ödets förlåt han will lysta opp:
Hwad honom möta kan bekläds med ljusa strålar;
Gud, som hans starkhet war är of hans hopp.
98. Till fosterlandet kärt wi Wönder hafwe skulder.
I detta land Gud lif, landrymd of gaf;
Från födselstund dig blef wårt land en moder hulber;
Ditt strå till hennes stad drag till din graf!

99. På armar, under dem, här bars din barndom swaga,
Här wakat ögon, bröst, bön för ditt wäl:
Råd och förmaning du tid efter tid fick taga,
Här såddes bildningsströn in i din själ.
100. I dopet du till länt i Christi lemmars kedja
Togs upp; dig förhölls Guds kärleks råd;
Till templet fick du gå att helig Gud tillbedja;
Bid altaret dig bjöds försoning, nåd.
101. Här underwistes du om wägen till Guds rike;
Här wäcktes du till godt, heligt beslut;
Plats får du bana dig bli de förnämstas like,
Mot ditt framskridande ej lägges knut.
102. Här Öfwerhetligt wärn och lagens skydd du hade,
Plantskolor till mångt skönt, nyttigt och rätt;
Om hunger, nöd, förtryck en tid dig underlade,
Medlidfam hjälp kom fram på ädelt sätt.
103. Dig marken föda gaf, dig blomstrar första sippan,
Dig Institut, Apthek will göra säll;
Ditt hus mot eld, din båt försäkras här mot klippan,
Plogkarl och Deja sänds ut till ditt tjäll.
104. Här fröjde- sorgerön, gemensamma för alla,
Wårt hjerta knyter wid vårt hulda folk:
Med det du framåt går, med det du nödgas falla,
Du folkets känslors och det dinas tolf.
105. Det tungomål du hör rundt omkring dig här ljuda,
Är wittnesbörd om att ett slägtskaps band
Här råder mellan dig och dem, hwilka dig bjuda
Att lefwa, sträfwa, dö för detta laud.
106. Ty wärr! hur många de, som känslolöst förtrampa
Sin hulda fosterjord, sin ätts arfsland:
Dem gudlösbeten drog liksom en irrskens lampa,
Till påtagligt skeppsbrott wid bister strand.
107. Likt friska plantor de en tid så härligt stodo,
Men sällskap liderligt fick öfwerhand;
Sen des besweto de dem de bort se till godo,
Sin maka, sina barn, slägt, fosterland.

108. Det slägte efter öf skall lefwa, rättigheter
Har heliga af öf att yrka på:
Mot maka, barn wi ha långt större skyldigheter,
Än bästa wilja ens har kunnat nå.
109. Rättfärdig man sig öf öfwer sin öf förbarmar,
Ej ogudaktig bryr om egna barn:
Sin dag förderfwar han, sin natt igenom larmar.
Insnärd i lättja, rus och ondfkans garn.
110. Så många andetag, så många suckar gjuter
Förgråten hustru i ödelagdt hem;
Des enda lif är än, när sig barnskaran sluter
Till hennes sköte att hugswala dem.
111. Som fogelungar bli kringströdda, då bortskjutet
Deras moder blef, mång' bonde-barn gå
Helt ynkligt ur sitt hem, ur syston kedja bruten,
Hwem deras sorg kan rätt grundligt förstå?
112. Ifrån förfäders arf de arma nu förjagats,
En koja på utmark ej mer de få;
Ty skogen är förstörd knappt brånle finns att tagas;
Med rapphönan de få i buske gå.
113. En huggorm, tiger, warg, en basilisk, hyena
För sina ungar går i nöd och död:
Sämre än slika djur är far, som barnen klena
Beröfwar liderligt så hem, som bröd.
114. Den kan ej mera ha' i bröstet qwar ett hjerta,
Hwars fotblad trycka tungt des fosterjord;
Den der går wildt uppå, i uppsåt att blott smärta,
Den på sitt namn, sitt wett, sin kraft gör mord.
115. Föraktet, stammen stå inbrända på hans panna,
Förderfwar näst intill går uppå lur;
Om orättlebne ej honom skulle förbanna;
Står kring Guds wisfa straff en klippfast mur.
116. Nog dystert, fåra barn! jag talt hwad som här händer
Kring öf, ej dock ett ord som lögnens tolf;
Fäst fremling kunde tro, jag hwäfst har mina tänder
Att från swart sida blott bedömma folk.

117. Renhjärtad kan till Gud upplysta ögon sina,
 Jag ej för stundens tal min blick nedslår;
 En spefogel han kan åt andras brister grina,
 Mig kostar hwart mitt ord sorg, suck och tår.
118. Jag har med hwad jag sagt, mig sjelf ej welat höja,
 Ej twätta mig till ren i andras smuts;
 Att lyfta sig ur dyn, men andra dit nedböja,
 För aldrig man, som jag, wor' sturkars puts.
119. Jag kände i wårt land, wår socken och wårt kyrkgäll
 Mång driftig man, hoffsam, from, tadelfri;
 Och slika finnas än, fast icke wid hwar spishäll,
 Ja, mången by man ock får går förbi.
120. Om öfwerhufwud jag byamån mina funnat
 Anse i kristlig tuft bättre än jag,
 Jag skolat dem, hwar man, sin godhet gerna unnat
 Och ryst för det att jag än war så swag.
121. Guds minne, menskers wäl i flera hjertan wakat
 Då varit, och desmer Guds rike widt,
 An närsom blott cusam en fogel uppå tafet
 Suckat längre få se Hans rike spridt.
122. Bland fromma tusensaldt jag hellre lägst will wara,
 An firad mest uppå begabbarns bänk.
 Gud ser på wiljan mer, än att den sammanpara
 Med wår förmåga klen: detta betänk.
123. Dö sade Frälsarn ej: Jag skulle Eder helat,
 Om Ni blott funnat Guds bud fylla rätt;
 Så lydde ju Hans ord: I hafwen icke welat,
 Och edert hus blir öde just för det.
124. All den twemiljoghet, den der wår själ anfäktar,
 Är liksom själar två swajat på wåg.
 Der större tyngden är, den öfwertunga mäktar,
 Der rätta wiljan är med werkning håg.
125. Till norr och söder ej jag wandra kan tillika,
 Dit mina steg mig för, dit jag ock will.
 Om jag befallder ~~der~~ gå eller att wika,
 Den wiljan är ej min, ~~der~~ annan till.

126. Hwad du enträget will, det gör du obefallder,
 Hwad obefalld du gör, din wilja är;
 Om gerning således, som är af dig sjelf walder,
 Du säga bör: Man ser min wilja der.
127. När nu det hus, der Guds wilja och råd blir tofkadt,
 Der ordet syndarn will, söker beslä,
 Utaf wiß folk, snart sagdt, ej nånsin blir befolkadt,
 Ho deras gublöshet kan twista på?
128. När ränteskulderna jemnt nya lån påkalla,
 När wären köper såd den hösten sält,
 När åker, redskap, hus allt mer och mer förfalla;
 Hwem finner bonde ej der gå i kolt?
129. Ej nog att hörts hur långt, som lönnkrog's flaskor flyga
 Från näste, der bosäst sig bränwins troll;
 Hwem helst får se, hur dit sig wiesä foglar smyga,
 Hur korpen wädrar drant på miltals håll!
130. Då måst man tro, hwad som blind säg, af dumbe talað,
 Att lönnkrog, krog är all försörings hård,
 Der skulder smidas till, knutstenar söndermalas,
 Samwete, huslugn gjort begravningsfärd.
131. We krog, dig Drmabo! hemstt skall din kropps brista,
 Af hustrurs tåreflöd, barns qwida frätt;
 Den eld ditt pack har tändt, skall bränna dem och rista,
 Ängst dem blir dryck, tandgnisflan deras rätt.
132. När wiljan smittad är, förnuftet föga wäger
 Emot den stormkraft, som begäret har
 Förnuftig slår sig ned i de rusglades läger,
 Skjorta, wigselring, Bibel krogen tar.
133. När sådant timat har, männ' barn! jag då har målat
 I alltför swarter färg odågor's lif?
 Hwad gagn hade jag af, om lasten jag utprålat
 I dygdeskrud och lyst mot sanning lif?
134. Att warfko Er, ej för att någon känd nedfatta,
 Jag talat har, hwad ni i dag ha' hört.
 Och hwarför just i dag? jo, jag skall Er berätta,
 Hwad som dertill min håg, min tanke rört.

135. Sertio tre år nu jag hemmanet har brukat,
 Sjort hwad jag efter kraft tid om förmått;
 Jag ögat höll på allt, hwarhelst jag gått och stukat,
 Höll arbetet i gång i stort, som smått.
136. Som Syttingsman jag ej på latbänk mig slå wille,
 Ej heller mina barn i fingren se;
 Stort war nog utom mig, fast grånadt ej, det gille
 Af Friherrar, som skuld blott barnen ge.
137. Nu blir min syn mig skum, i ögonen blir hinna,
 Efter hwad som jag tror, deraf blir starr.
 Gården på bonde blind skull, tappa mer än winna;
 Höll jag den längre än, jag blefwe narr.
138. Östyckad gård jag fick, will den östyckad lemna,
 Starkt endast tåget är med hwar sin tåt;
 Men hemmansdelar små bli byteshästar jemna,
 För hwilka korpen sist bjuder en plåt.
139. Hwar läst på ägor bor till bonden bör arbeta,
 Dansmästare får ej derstäds fördras.
 Hwar lem, som arbet gör, skall bonden löna weta,
 Ej låta dem kring werld få gå till snas.
140. Så länge rymme finns, må slågten bo tillsamman,
 Men mark får säljas ej, ej giftas af;
 Torp må inrättas, men att skatta till bonds gamman,
 De äro grenar, han är stam och staf.
141. Min sytning skrifs bestämd till minsta punkt, persedel,
 Dock åter jag den helst wid bondens bord.
 Till min begrafning har jag aslagdt skilda medel,
 Då Gud nedbäddar säng åt mig i jord.
142. Sen, barn! på ebra trån, fatta af mig i lunden,
 Blott Klemens' träd bland dem har krona fått;
 Deraf jag ofta slöt, wid tanken på dödsstunden,
 Honom bestärder blef hushöndalott.
143. Dig, Klemens! tredje son, jag hemmanet nu skrifwer,
 Wid femti år är du bak örat torr;
 Utlösen syston din jag i fontanter gifwer,
 Jag tror ej någon skall ha fog till knorr.

144. Blif, Klemens! från i dag hwad härtills jag har varit,
 Blif bättre, frommare; så långt du kan.
 Af mina barn du främst på Herrans wägar farit,
 Jakobs wälsignelse du derfor wann.
145. För kallet, ej snöd winst, du hoffamt bör arbeta,
 Tålmod, förtrostan, bön gör swär sak lätt:
 Sök kunskap i ditt fack, det tynger ej att weta,
 Stor bättnad att förstå ett bättre sätt.
146. Den, som till öfverslöd ock ägde kapitaler,
 Arfda af fädrens nit och arbetsdrift,
 Men sjelf förwärfwar ej sin lefnadskost, sin daler,
 Ett sug-djur han blott war intill sin grift.
147. Lär folk ditt Nechabs barn* i nykterhet att lifna,
 Drag dem till arken in från dryckesluft;
 När störtsfoden går fram ej storkna de, ej lifna,
 Om de i förhandstid tagas i tuft.
148. Ljusstygga mullwad hos oss — skogstjuftwen — nedrig öder
 Wår skog i misbruk stort, men härtill lägg
 Hwad skog för utländskt prål för silke, bomull blöder,
 Och se i sådan dragt Bondståndets dragg.
149. Wårt lin, wår hampa, ull, wår konfflit är wår ära,
 Förnedring wår är just wår högfärd dum.
 Den fjärilläder bär, okunnig, lat är bära
 En nordiskt dragt, ej bör i Nord få rum.
150. Min Son, du Finne war, ditt fosterland war trogen,
 Förföljdas tillflykt blif, wårnlöfas far;
 För allmänt wäl bär nit, stig fram, rast, redebogen,
 Den libande sök upp, ej huldhet spar!
151. Gud öfwer allt, i allt, för ögon må du hafwa;
 Hans Klädning kläde dig ett heligt ljus!
 Förlåt dig ingen synd, tro ej dig lof gafs snafwa,
 Hwad smittadt är smittar ett helgadt hus.
152. Bewara hjertat ditt, ty derutaf går lifwet!
 Ett träd blott frodas af friskt näringsaft:
 Rinkigt är mellan pligt och lustors tummel lifwet,
 Men rotfast sedlig kraft är krafter kraft.

* Jerem. 35: 6.

153. Om du ej rödna nöds, ej stamstat ögat fälla
För owäns påskyllan då är du stark:
Som kopparmur du står, framgår som sanningskälla,
Är, blifwer och byns Heders-Patriark.
154. Se'n gubben talat så, han wardt af talet trötter;
Från björkens stam han tog sin stöbjestaf,
Till hwila stråfwade på än gångföra fötter;
Han lefwer än i dag, går mot sin graf.

